

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn.: KO-16353/2013-ERU

V Praze dne 17. prosince 2013

Číslo jednací: 16353-1/2013-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. 16353/2013-ERU, s účastníkem řízení, kterým je fyzická osoba podnikající [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 12. června 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Opatovice, ulice Sportovní, s využitím strojního mechanismu (bagr CASE) zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Novostavba rodinného domku na parc. č. [REDAKCE], k. ú. Opatovice u Hranic“, přičemž zachycením plynovodního zařízení lžící bagru došlo k natržení trubky středotlakého plynovodu PE d 50 a tím porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu, **dopustil spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, fyzické osobě podnikající [REDAKCE], za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 10 000 Kč** (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 16813.

III. Podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku

řízení, fyzické osobě podnikající [REDAKCE], ukládá povinnost uhradit náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 16813.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 25. července 2013 zahájil Úřad podle § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, kontrolu ve věci poškození středotlakého plynovodu PE d 50 dne 12. června 2013 v obci Opatovice, ulice Sportovní, která byla provedena na základě pověření správního orgánu pod č. j. 09258-2/2013-ERU ze dne 22. července 2013, vydaného podle § 9 téhož zákona. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 9. října 2013 Protokol č. K021813, č. j. 09258-12/2013-ERU. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. KO-09258/2013-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustila fyzická osoba podnikající [REDAKCE], (dále jen „účastník řízení“), přičemž i ostatní skutečnosti jsou dostatečně zjištěny, a přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání příkazu.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 12. června 2013 na základě zakázkového listu č. 1 vystaveného účastníkem řízení odběratelům [REDAKCE] a [REDAKCE] dne 8. června 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Opatovice, ulice Sportovní, zemní práce související s výkopovými pracemi pro vybudování vodovodní a plynovodní přípojky k rodinnému domu, při kterých došlo k zachycení středotlakého plynovodu PE d 50 strojním mechanismem (bagr CASE) a k následnému poškození tohoto plynárenského zařízení. V důsledku poškození došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 344 m³ po dobu 15 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky plynu 13 konečným zákazníkům.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení bezprostředně nahlášeno správci distribuční soustavy, společnosti Jihomoravská plynárenská, a.s., spravující poškozené plynárenské zařízení provozované společností SMP Net, s.r.o., Hornopolní 3314/38, 702 72 Ostrava – Moravská Ostrava, který o události ze dne 12. června 2013 pořídil protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení pod

číslem hlášení v SAP PM 330000419855, protokol o podzemním úniku plynu č. 51/2013, včetně protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. 12/2013, a pořídil fotodokumentaci z místa poškození.

Kontrolním šetřením bylo zjištěno, že činnost zhotovitele části díla „Novostavba rodinného domku na parc. č. [REDAKCE] k. ú, Opatovice u Hranic“, kterým byl účastník řízení, probíhala na základě zakázkového listu č. 1 vystaveného účastníkem řízení odběrateli [REDAKCE] a [REDAKCE] dne 8. června 2013. Stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele stavby byla realizována zaměstnanci účastníka řízení v souladu s podmínkami pravomocného Souhlasu s provedením stavby vydaného Obecním úřadem Opatovice, stavební úřad, dne 2. září 2011 pod č. j. [REDAKCE]. Na základě Stanoviska o existenci sítí PZ vydaného RWE Distribuční služby, s.r.o., Plynárenská 499/1, Brno, dne 9. května 2011 bylo provedeno samotné vytyčení v terénu. Vlastní existence plynárenského zařízení byla známa objednateli na základě Protokolu o vytyčení PZ vystaveného dne 3. prosince 2012 společností RWE Distribuční služby, s.r.o., s dobou platnosti 2 měsíce. Vytyčení bylo provedeno hledačem a vedení trasy bylo v terénu vizuálně vyznačeno barvou. Objednatel účastníka řízení seznámil s polohou plynárenského zařízení, rozsahem ochranného pásma plynárenského zařízení a podmínkami uvedenými ve Stanovisku o existenci sítí PZ.

Ke vzniku poškození se účastník řízení vyjádřil v Záznamu o místním šetření, v němž uvádí, že po ručním odkopání vodovodního potrubí došlo k nabrání výkopové zeminy lžicí bagru, čímž došlo k zachycení plynárenského zařízení a natržení trubky plynovodu. Účastník řízení dále uvedl, že v místě provádění zemních prací se vyskytuje zemina třídy 5 (skála), což znemožňuje provádění zemních prací výhradně ručním způsobem. Účastník řízení rovněž uvedl, že objednatel nesprávně označil místo, kde bylo vytyčeno plynárenské zařízení.

O výsledku kontroly byl dne 9. října 2013 pořízen protokol č. K021813, se kterým byl účastník řízení seznámen dne 11. listopadu 2013.

Ke zjištěním uvedeným v Protokolu č. K021813 se účastník řízení nevyjádřil.

III. Popis skutkového stavu věci

Dne 12. června 2013 došlo v obci Opatovice, ulice Sportovní, v důsledku provádění zemních prací souvisejících s výstavbou „Novostavba rodinného domku na parc. č. [REDAKCE], k. ú, Opatovice u Hranic“ k poškození středotlakého plynovodu PE d 50. Tyto práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, byly prováděny zaměstnanci účastníka řízení prostřednictvím strojní mechanizace. Po ručním odkopání vodovodního potrubí došlo k nabrání výkopové zeminy lžicí bagru, čímž došlo k zachycení plynárenského zařízení a natržení trubky plynovodu strojním mechanismem (bagrem typu CASE). O vzniku poškození plynárenského zařízení byl učiněn zápis do stavebního deníku a toto poškození bylo bezprostředně nahlášeno správci plynárenské distribuční soustavy.

Podle přílohy protokolu o narušení ochranného pásma došlo v důsledku poruchy k úniku plynu v množství 344 m³ s délkou trvání 15 minut. V důsledku této situace byla přerušena dodávka plynu 13 odběratelům. Náhradu způsobené škody účastník řízení nedoložil.

IV. Právní hodnocení

Správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 až 10 nebo § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení tak představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu, a to tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona, poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, který prováděl dne 12. června 2013 s využitím strojního mechanismu (bagrem typu CASE) zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Novostavba rodinného domku na parc. č. ■■■■■, k. ú, Opatovice u Hranic“, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Důsledkem poškození plynovodního zařízení byl podle provozovatele distribuční soustavy únik zemního plynu o objemu 344 m³, přičemž dodávka zemního plynu byla přerušena 13 koncovým odběratelům.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Z Protokolu č. K021813 ze dne 9. října 2013 vyplývá, že vyjádření o existenci plynárenského zařízení a vytyčení si vyžádal objednatel, který účastníka řízení informoval ústně. Ústně rovněž účastník řízení informoval zaměstnance o poloze plynárenského zařízení a rozsahu ochranného pásma.

Účastník řízení do záznamu o místním šetření přiznal, že poškození středotlakého plynovodu způsobil jeho zaměstnanec, avšak uvedl, že v místě provádění zemních prací se nachází zemina třídy 5 (skála), ve které nelze konat práce výlučně ručním způsobem. Dále uvedl, že plynárenské zařízení bylo objednatelem špatně označeno.

Z výkladu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona vyplývá, že trestat lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona prováděl dne 12. června 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Opatovice, ulice Sportovní, činnost související s realizací stavby „Novostavba rodinného domku na parc. č. [REDAKCE], k. ú, Opatovice u Hranic“, přičemž došlo k zachycení plynárenského zařízení a natržení trubky plynovodu d 50 a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo něj.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik zemního plynu a přerušeni dodávky zemního plynu do 13 odběrných míst. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost takového jednání, spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán přistoupil k uložení pokuty.

V. Uložení pokuty

Za správní delikt podle § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správního deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že účastník řízení si nevyžádal stanovisko o existenci sítí, neboť spoléhal na vytyčení plynárenského zařízení, o které žádal objednatel prací, které bylo vystaveno dne 3. prosince 2012. Práce byly následně prováděny v ochranném pásmu strojním mechanismem. Takový postup účastníka řízení lze vyhodnotit tak, že způsob spáchání správního deliktu, a rovněž okolnosti, za kterých byl spáchán, je třeba považovat za okolnosti, které závažnost správního deliktu zvyšují. Skutečnost, že účastník řízení nejprve prováděl sondy, oproti tomu závažnost správního deliktu snižuje.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod PE d 50, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové hodnotě 344 m³. Tyto údaje vypovídají o nižší energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti při stanovení výše pokuty přihlédl jako k polehčující okolnosti.

V důsledku poškození plynovodu došlo k přerušení dodávky zemního plynu 13 konečným zákazníkům, tuto skutečnost správní orgán nehodnotí ani jako přitěžující ani jako polehčující okolnost.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 15 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Energetického regulačního úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 10 000 Kč u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké

svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Pokuta ve výši 10 000 Kč tyto požadavky splňuje.

Po zvážení všech okolností ve smyslu § 91d odst. 2 energetického zákona byla výše sankce stanovena na částku 10 000 Kč tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. při samém dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s tímže ustanovením.

Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

otisk úředního razítka

Mgr. Vlasta Chroustová v.r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly